

49 עליהן אשה עופרה ותפיל ולדה מתוך מיאוס, ואשה בי מדרשא לא
 50 שכיחא – ואין אשה מצויה בבית המדרש, ולכן לא חשש רבי יוחנן
 51 לזורקן שם. וכי תימא וימנין דמיפגשי להו וישרי להו אפראי – ואם
 52 תאמר שעדיין יש לחשוש שפעמים אוספים וזורקים הצפורנים
 53 מחוץ לבית המדרש ותעבור עליהן אשה עוברת ותפיל, אין חשש
 54 בכך, שגין דאשתני מקום נפילת הצפורנים אשתני הצפורנים
 55 עצמן, ואינן מזיקות יותר.
 56 מעשה בענין נטילת צפורנים בימי אבל: אמר רב יהודה אמר רב,
 57 זוג אנשים בא ממקום ששמו חמתן לפני רבי, ומר זוטרא מתני כך
 58 כבר בברייתא שזוג בא מחמתן לפני רבי, ובקשו [ו-שאלו] ממנו
 59 האם מותר לאבל ליטול צפורנים, והתיר להם כרבי יוסי, וראיתי
 60 דעתו שאם בקשו – היו שואלים ממנו מה הדין בגילוח שערות
 61 השפה [שפת הפה] בימי אבלו, התיר – היה מתיר להם אף זאת.
 62 ושמואל אמר, אכן אף בקשו ממנו שפה, והתיר להם.
 63 עוד בענין גילוח השפה בימי אבלו: אמר אביטול ספרא משמיה
 64 דרב (ספרא), מותר לגלח שערות השפה מזוית לזוית – מקצה הפה
 65 לקצהו האחר בימי אבלו, כיון שמעכבות אכילה ושתייה ומאוס
 66 הוא שנכנסות אז לפיו. אמר רבי אמי, והיינו דווקא בשפה
 67 המעקבת – שערות שבשפה המפריעות לאכילה. אמר רבי נחמן
 68 בר יצחק, לדידי – לי, שאני איסטניס, כל שערות השפה בשפה
 69 המעקבת דמי לי.
 70 הגמרא מביאה מאמרים נוספים של אביטול ספרא: ואמר אביטול
 71 ספרא משמיה דרב (ספרא), פרעה שהיה בימי משה ולא רצה
 72 להוציא את ישראל ממצרים, הוא – גובהו אמה, וזקנו באורך
 73 אמה, ופרמשתקו [אמתו] באורך אמה וזרת, כלומר שהיה משונה
 74 מאוד, וזאת לקיים מה שנאמר (דניאל ד יד) 'ושפל אנשים יקים עלה',
 75 כלומר שה' יעמיד למלוכה אדם שפל משאר האנשים.
 76 מאמר נוסף: ואמר אביטול ספרא משמיה דרב (ספרא), פרעה שהיה
 77 בימי משה, אמונשי [מכשף] היה, שנאמר במאמר ה' למשה (שמות
 78 ז טו) 'לך אל פרעה בפקר הנה יצא המומח' וגו', שהיה יוצא ליאור
 79 כדי לכשף שם את כשפיו.
 80 שנינו במשנה: ואלו מבבבין פמועד הבא ממדינת תימן.
 81 הגמרא מביאה אופן נוסף שהתירו לכבס במועד: אמר רב אפי אמר
 82 רבי יוחנן, מי שאין לו אלא חלוק אחד, מותר לכבסו בחולו של
 83 מועד.
 84 מקשה הגמרא: מתיב רבי ירמיה, שנינו במשנתנו, ואלו מבבבין
 85 פמועד הבא ממדינת תימן בו, ומשמע שדווקא הני – אלו ששנינו
 86 במשנה אין – אכן מותרים לכבס במועד, אך מי שאין לו אלא חלוק
 87 אחד לא. מתרצת הגמרא: אמר רבי יצחק בר ירמיה, אספריה
 88 לך החילוק בין משנתנו לדין זה, מתניתין אף על גב דאית ליה תרי
 89 ומפגפי – משנתנו התירה אף אם יש לו שני חלוקים ונתלכלכו,
 90 שאז רק אלו השנויים במשנה מותרים לכבס שניהם, אבל מי שיש
 91 לו רק חלוק אחד מותר תמיד לכבסו במועד.
 92 בגדים שמותר לכבס במועד: שלח רב יצחק בר יעקב בר גיורי
 93 משמיה דרבי יוחנן, גלי [בגדי] פשתן שנתלכלכו מותר לכבסן
 94 בחולו של מועד, מפני שאין הרבה טירחה בכיבוסם.
 95 מקשה הגמרא: מתיב רבא, שנינו במשנתנו, ומפחות הדין –
 96 שמנגבים בהם הידים, ומפחות

1 הלכה כרבי יוסי שמתיר ליטול צפורנים בין במועד ובין באבל,
 2 ושמואל לשיטתו דאמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל.
 3 מעשה בשמואל בענין נטילת צפורנים באבל: פנהם אחוה [אחיו]
 4 דמר שמואל איתרע ביה מילתא – אירע לו דבר אבל, שמת בנו, על
 5 [נכנס] שמואל למישאל מעמא מיניה – לדבר על לבו של אחיו
 6 דברי תנחומין, והנהו למופרי דהו נפישן – ראה שצפורני אחיו
 7 פנחס גדולות משום שלא גזום מחמת האבילות. אמר ליה שמואל,
 8 אמאי לא שקלת להו – מדוע אינך נוטלם, הרי הלכה כדברי המיקל
 9 בכך. אמר ליה פנחס, אי גדידיה הוה מי מזולת ביה בולי האי –
 10 וכי אם אצלך היה מקרה אבל כזה, האם היית מזולל בו כל כך
 11 וגוזז צפורניך, הווי – היו דברי פנחס אלו 'בשנה שיוצא מלפני
 12 השליט' (קהלת י ה), כלומר כגזירה היוצאת בשגגה מפי השליט על
 13 אדם להענישו, שלא ידעו עבדיו ששגג ועשו כדבריו, שאף כאן
 14 יצא מפי פנחס כדבר הזה על אחיו שמואל שלא בכונה, ועשו
 15 בשמים כדבריו, ואיתרע ביה מילתא בשמואל – ואירע דבר אבל
 16 אצל שמואל. על [נכנס] פנהם אחוה למישאל מעמא מיניה –
 17 לדבר על לבו דברי תנחומין, ואו שקלינהו למופריה – נטל שמואל
 18 את צפורניו כשיטתו, והכנינהו לאפיה – זרקם בפני פנחס אחיו
 19 מרוב כעס, ואמר ליה, לית לך – וכי אינך סובר שנחשב כאילו
 20 ברית בריתה לשפתים שלפעמים מתקיימים הדברים שאדם מוציא
 21 בהם, דאמר רבי יוחנן מיני שקרית בריתה לשפתים, שנאמר בפרשת
 22 העקידה (בראשית כב ה) 'ויאמר אברהם אל נערו שבו לכם פה עם
 23 החמור ואני והנער נלכה עד בה ונשתחווה ונשוכה אליכם', ואף
 24 שלא היה בדעתו שיחזרו שניהם, אלא כך יצא מפיו, ואיסתייעא
 25 מלתא דהדור תרניהו – ולכן נסתייע הדבר שאכן כך אירע שחזרו
 26 שניהם [א].
 27 הגמרא דנה בפסקו של שמואל: סבור מיניה – סברו החכמים שמה
 28 שהתיר שמואל ליטול צפורנים בימי האבל, דווקא בצפורנים דיד
 29 אין – אכן מותר לנוטלם משום שמאוסות הן כשהן גדולות, אולם
 30 דרגל לא התיר. אמר רב עזר פה תחילתא, לדידי מפרישא לי מיניה
 31 דשמואל – שמואל פירש לי דבריו, לא שנא צפורנים דיד ולא שנא
 32 צפורנים דרגל, מותר ליטול בימי אבלו.
 33 הגבלה להיתר של רבי יוסי ליטול צפורנים במועד ובאבל: אמר
 34 רב הווי בר אשי אמר רב, רבי יוסי התיר ליטול צפורנים רק בדרך
 35 שינוי כגון בשינוי, ובגנוסמרא [מספרים] אסור.
 36 מעשה בענין זה שלמדים ממנו הלכות נוספות: אמר רב שמן בר
 37 אבא, הוה קאימנא קמיה דרבי יוחנן בני מדרשא בחולו של מועד,
 38 ושקלינהו למופריה בשיניה וזרקניהו – וראיתי שנטל רבי יוחנן
 39 צפורניו בשינוי וזרקם. מבארת הגמרא: שמע מינה מהנהגת רבי
 40 יוחנן תלת – שלש הלכות, שמע מינה מכך שנטל צפורניו במועד
 41 שמוותר ליטול צפורנים בחולו של מועד כרבי יוסי, ושמע מינה מכך
 42 שנטלן בשינוי שאין פה משום מיאוס, ושמע מינה מכך שזרקן
 43 שמוותר לזורקן ואין צריך לשורפם או לקוברם.
 44 מקשה הגמרא: איני – וכי מותר לזרוק הצפורנים, והתניא
 45 בברייתא, שלשה דברים נאמרו בצפורנים, תקוברן צדיק שנוהג
 46 כשורת הדין, השורפן קסיד שנוהג לפנים משורת הדין, והזורקן
 47 רשע מטעם שיתבאר בסמוך, וכיצד זרקן רבי יוחנן. מתרצת
 48 הגמרא: הרי מעמא מאי הזורקן רשע, שיש לחשוש שפא תעבור

בחסדי השם יתברך אנו עומדים על סף הגאולה, עלינו להתאמץ בכל מיני אימוץ, לחזק כל ענייני הדת בהידור מצווה, ולשמור את כל המנהגים מבלי לוותר אף כל שהוא.

היום יום ח שבט

עדיף לאכול כדי להתפלל, מלהתפלל כדי לאכול.

היום יום י שבט

מועד קטן דף יח עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה - עוז והדר" (ליום ראשון) קצו

1 הפסחים של פשתן שמניחים על המתגלח מפני השיער הנופל
2 עליו, מותר לכבסן במועד, מפני שנמאסים בתשמישים אלו.
3 ומשמע שדווקא הני אין, אך שאר כלי פשתן לא.
4 מתרצת הגמרא: אמר ליה אביי, מתניתין התיירה באלו אפילו
5 דשא מיני שאינם של פשתן, שבכיבוסם יש טורח מרובה, ולכן
6 דווקא הם הותרו, אך בגדי פשתן מותר לכבס במועד את כולם.
7 מביאה הגמרא ראייה: אמר רב הירש, לדידי הוי לי - אני ראיתי
8 בימה של מקריה, דמפני לה משיבלי דמיני ביהנא - שהוציאו
9 ספלים מלאים בגדי פשתן לכבסם בחולא דמועדא, ומבואר כרבי
10 יוחנן שמותר לכבס בגדי פשתן במועד. דוחה הגמרא: מתקיף לה
11 אביי, וכי מאן לימא לן דברצון חכמים עבדי - מי יאמר לנו שעשו
12 זאת ברצון חכמים, דלמא שלא ברצון חכמים עבדי - שמא עשו
13 שלא ברצון חכמים, ואין להביא ראייה ממעשי ההמון לפסק
14 הלכה.

משנה

15 המשנה מבארת אימתי הכתיבה במועד מותרת משום דבר האבד:
16 ואלו הדברים שפותבין במועד, קדושי נשים בשטר, שכותב בו
17 לאשה הרי את מקודשת לי (קידושין ב), וגיטין שכותב הרי את
18 מגורשת ומגרשה בכך, ושוקרין שהם שטרות שכותב המלוה ללוה
19 לראיה שפרע לו חובו, ודייתין - שטר צוואה של מתנת שכיב
20 מרע, ושטר מתנה, ופרוזבולין - שטרות שכותבים המלוים בבית
21 דין בשמיטה שלא ישמטו חובותיהם, איגרות שום - שומת בית דין
22 בירושה, כשאחד האחים רוצה שדה מסוימת, כותבים סכום
23 השומא, ושאר האחים יקבלו בשוה כנגדו, ואיגרות מזון שכותבים
24 בהם שפלוני קיבל על עצמו לזון בת אשתו, שפרי ראייה להלויצה
25 שחלצה נעלו של הזקוק ליבמה ומותרת לכל אדם, ומיאונים -
26 שטרי ראייה למיאון יתומה קטנה שממאנת במי שקידשה ומבטלת
27 הקידושין, ושפרי בירורין של בית דין שבררו בירושה חלק זה
28 לפלוני וחלק זה לאחר, וגורות בית דין - פסקי דין, ואיגרות של
29 רשות - צווי שלטון.

גמרא

31 אמר שמואל, מותר לארס [לקדש] אשה בחולו של מועד, ואף
32 שהוא כעין מקח וממכר האסור במועד, שאם ימתין חוששים שפא
33 יקדמנו אחר ויקדשנה.
34 ראייה לשמואל: לימא מסייע ליה, ששינוי במשנתנו, ואלו בותבין
35 במועד קדושי נשים, ובמה מדובר, מאי לאו - האם לא בשפרי
36 קדושין משום, ומבואר שמותר לקדש אשה במועד. דוחה הגמרא:
37 לא, מדובר בשפרי פסיקתא - התנאים והמומנות שפוסקים
38 הצדדים ביניהם קודם הקידושין, ומחויבים בהם אף שלא עשו
39 קנין, וכדרך גידול אמר רב, דאמר רב גידול אמר רב, שאל אבי הבת
40 לאבי הבן כמה אתה נוטין לנפולא לנישואין, והשיב לו כך וכך, ושאל
41 אבי הבן לאבי הבת כמה אתה נוטין לכהן, והשיב לו כך וכך, ועמדו
42 וקדשו, קנו, ומחויבים לקיים התנאים אף בלא מעשה קנין על
43 ההתחייבות, שהן הן הדברים הנקנין באמירה, ותנאים אלו כותב
44 בשטר במועד.

45 ראייה אחרת לשמואל: לימא מסייע ליה, ששינוי במשנה (לעיל ח),
46 אין נושאין נשים במועד לא בתולות ולא אלמנות, ולא מנפסין
47 במועד, מפני ששמחה היא לו, ואין לערבה בשמחת המועד.
48 ומדויק שדווקא אישא אסור, הא לארס שרי בשמואל. דוחה
49 הגמרא: באמת יש לומר שאסור לארס במועד, ולא מיבעיא קאמר
50 - הגמרא דיברה בדרך אין צריך לומר, כלומר לא מיבעיא לומר
51 שלארס אסור במועד משום דלא קעביד מצוה בקידושין, אלא
52 אפילו לישא נמי דקא עביד מצוה של פריה ורביה בנישואין, אסור
53 שאין לערב שמחה בשמחה.

54 ראייה אחרת לדברי שמואל: תא שמע, דתנא בברייתא דבי - של
55 בית המדרש של שמואל, מארסין אשה במועד, אכל לא בוגסין
56 אותה בנישואין, ואין עושין במועד סעודת אירוסין, ולא מיבעיא,

58 מפני ששמחה היא לו ואין לערבה בשמחת המועד. מסיקה הגמרא:
59 אכן שמע מינה.
60 הגמרא מקשה סתירה בדברי שמואל: ומי אמר שמואל שחוששים
61 שפא יקדמנו אחר, והאמר רב יהודה אמר שמואל, ככל יום ויום בת
62 קול יוצאת [מכריזה] בישיבה של מעלה ואומרת, בת פלוני
63 לפלוני, שדה פלוני לפלוני, ובת קול אינה מתבטלת, וכיצד שייך
64 שאחר יקדמנו לישא את המיועדת לו. מתרצת הגמרא: אלא,
65 כוננת שמואל שפא יקדמנו אחר, היינו גבקשת רחמים שישא אשה
66 זו, שבאופן זה יתכן שיוכל להקדימו בה על אף הבת קול. כי הא
67 - כפי המעשה, דרבא שמעיה ליהווא גברא דבני רחמי, ואמר תדמין
68 לי אשה פלניתא לישאנה. אמר ליה רבא, לא תיבעי רחמי הכי, שכן
69 אי תוויא [ראויה] לה אשה זו לא אולא מינד - לא תלך ממך אלא
70 תנשא לך, ואינך צריך להתפלל על כך, ואי לא, לא יועילו
71 תפילותיך, וכיון שלא תצליח להנשא לה בפרתה בה' - תבוא
72 לכפור בה' ולומר שאין התפילה עוזרת. בתר הכי שמעיה רבא
73 דקאמר, אם לא אנשא לה, או איהו לימות מקמה - או הוא [עצמו]
74 ימות לפניך קודם שתנשא לאחר, שלא יראה בכך ויצטער, או
75 איהו ימות מקמיה - או היא תמות לפניו. אמר ליה רבא, לאו
76 אמניא לה שלא תיבעי עלה דמילתא הכי, והנה עתה נכשלת
77 בתפלתך שבקשת דבר שאינו הגון. ולכן מותר לקדש במועד, כדי
78 שלא יבקש אחר שתמות קודם שישאנה.

79 מאמר נוסף בענין זה: אמר רב משום רבי ראובן בן אצטרובלי, מן
80 התורה ומן הנביאים ומן הכותבים למדים שמה' אשה מזומנת
81 להנשא לאיש קודם שנולד. מן התורה, דכתיב בנישואי רבקה
82 (בראשית כד א) 'ויען לבן ובתוואל ויאמרו מה' יצא הדבר, כלומר שה'
83 זימנה להנשא ליצחק. מן הנביאים, דכתיב בשלח שמשון אשה
84 מפלשתים (שופטים יד ד) 'ואביו ואמו לא ידעו כי מה' היא, כלומר
85 שאשה זו מזומנת לו מה'. מן הכותבים, דכתיב (משלי יט יד) 'פית והון
86 נחלת אבות ומה' אשה משכילת', כלומר, אף שבית והון יתכן
87 שבאים מנחלת אבות, אך אשה משכילת מזומנת לאדם רק מה'.
88 מאמר נוסף מרבי ראובן בן אצטרובלי: ואמר רב משום רבי ראובן
89 בן אצטרובלי, ואמר לה במתניתא תנא שאמר רבי ראובן בן
90 אצטרובלי, אין אדם נחשד בדר עבירה אלא אם בן עשאו, ואף
91 אם לא עשה פולו מסתבר שעשה מקצתו, ואף אם לא עשה גם
92 מקצתו ודאי הרהר בלבו [חשב] לעשותו, ואף אם לא הרהר
93 בלבו לעשותו ודאי ראה אחרים שעשו זאת ושמח ולא מחה בהם.

94 מקשה הגמרא: מהניב רבי יצחק, נאמר (מלכים ב' יט טז) 'ויקפאו בני
95 ישראל דברים אשר לא בן על ה' אליהם', כלומר שבדו דברים
96 שלא היו על ה' ומבואר שיתכן שיחדשו בלא שתהא אמת בדבר.
97 מתרצת הגמרא: התם ידעו שאין אמת בדבריהם ולא חדשו בה',
98 ורק להקעים כלפי מעלה הוא דעביד כאילו הם חושדים.

99 קושיא נוספת: תא שמע, נאמר לגבי מחלוקת קרח (תהלים קו טז)
100 'ויקנאו למשה בפתחה לאתרון קדוש ה', ורב שמואל בר יצחק אמר,
101 הכתוב מלמד שכל אחד קינא לאשתו ממשה, שהיו מתרים
102 בנשותיהם שלא יסתרו עמו, ומבואר שחדשוהו באיסור אשת איש
103 אף שודאי לא נחשד בכך. מתרצת הגמרא: התם לא חדשוהו בכך
104 אלא משום שנאה ששנאוהו הוא דעביד כאילו חושדים בו.

105 קושיא נוספת: תא שמע, אמר רבי יוסי, יהא חלקי עם מי שחושדין
106 אותו בדר עבירה ואין בו, שזכות גדולה היא. וכן אמר רב פפא,
107 לדידי חשדון בדבר עבירה ולא הוה בי. ומבואר שיתכן שיחדשו
108 אדם בדבר שאין בו. מתרצת הגמרא: לא קשיא, הא - מה שיתכן
109 שיחדשוהו ואין בו בקלא דפסיק - בקול שמעיה שפוסק בקול אחר
110 המכחישו, והא - מה שאמרו שאין חושדים בלא שיש בו בקלא
111 דלא פסיק - שאין קול אחר המכחישו.

112 מבררת הגמרא: וקלא דלא פסיק עד כמה, כלומר כמה זמן יצא
113 קול שיחשב שאינו פוסק. משיבה הגמרא: אמר אביי, אמרה לי אם
114 [אומונתין] דומי דמתא - מתי בני אדם נקראים חשודי העיר,
115 כשיצא עליהם קול יומא ופלגא - יום וחצי בלי הפסק, ופחות מכך
116 אינו נחשב שיצא עליהם חשד ושיש לחוש לדבר, ואם כן מבואר

ז הקדיש קמה ופדה קמה – חיב. עמרין ופדה עמרין – חיב. קמה ופדה עמרין – פטורה, שבשעת חובתה היתה פטורה.

פירוש ברטנורא

רכבי יהודה:

ז קמה ופדה עומרים פטורה. במקרא דממעמינן קציר עובדי כוכבים ממעמינן נמי קציר הקדש דלאו קצירך הוא ולענין שכחה פליגי רבי יהודה ורבנן בהקדיש קמה ופדה עומרים כי היכי דפליגי בעובד כוכבים שקצר שדהו ואחר כך נתגייר:

משניות מבוארות – קהתי

הקדיש עמרין – אגודות שיבולים קצורות, ופדה עמרין – ופדה אחר כך את העמרים מיד ההקדש, חיב – בשכחה, שכן בשעת העימור לא היו של הקדש, ומכל שכן שחייב בפאה ובלקט, שהרי כבר נתחייב בהם בשעת הקצירה. אבל אם הקדיש קמה ופדה עמרין – שהקדיש תבואתו כשהיא קמה ונקצרה התבואה ונאגדה לעמרים בהיותה ברשות ההקדש, ואחר כך פדה את העמרים מיד הקדש, פטורה – התבואה מפאה ומלקט ומשכחה, שבשעת חובתה היתה פטורה – בשעת חיוב התבואה במתנות עניים, שהיינו בשעת קצירה ועימור, היתה זו תבואה של הקדש, הפטורה ממתנות עניים. ויש מפרשים: "פטורה" – מפאה (לדברי הכל), אבל לענין שכחה נחלקו רבי יהודה וחכמים, כשם שנחלקו במשנה הקודמת בנכרי שקצר שדהו ואחר כך נתגייר, שלדעת חכמים פטורה אף משכחה, מהטעם שביארנו שם, ואילו רבי יהודה מחייב בשכחה, שאין השכחה אלא בשעת העימור (ברטנורא; רמב"ם), ומפרש בעל "תפארת ישראל": בשעת העימור – היינו בשעה שאוסף את העמרים לעשות מהם גדיש, ובשעה זו לא היתה התבואה של הקדש. ברם, לפי הפירוש הראשון שהבאנו במשנה הקודמת: "בשעת העימור" – בשעה שעושה העמרים, יוצא שאף בשעת העימור היתה התבואה של הקדש, ואם כן לדברי הכל פטורה אף מן השכחה, כמו שביארנו למעלה (עין תוספות רבי עקיבא איגר; "תוספות אנשי סם").

ישוב לקחתו ("תוספות יום טוב"), רבי יהודה מחייב בשכחה – עומר ששכח הגר בשדהו חייב להניחו לעניים, שאין השכחה אלא בשעת העימור – בשעה שעושה את העומרים; ויש מפרשים: בשעה שאוסף העומרים לעשות מהם גדיש, ובשעת העימור הרי כבר היה גר ונתחייב בשכחה. ברם, דעת תנא קמא, שכל שלא נתחייב בחיובי קמה והם לקט ופאה, לא נתחייב גם בחובת העומר והיא השכחה (רמב"ם). ובירושלמי מבואר טעמו של תנא קמא, שהואיל ודרשו חכמים מהכתוב "ושכחת עומר בשדה" – לרבות שכחת קמה, כלומר שגם קמה ששכחה דינה כעומר ששכחה, שיש להניחה לעניים, לפיכך מי שישנו בשכחת קמה ישנו בשכחת עומר, אבל גר זה שלא נתחייב בשכחת קמה, שהרי בשעת הקצירה היה עדיין גוי, אף בשכחת עומר אינו חייב. ההלכה כתנא קמא.

באור משנה ז

כבר הזכרנו שדה של הקדש פטורה ממתנות עניים, שאין ההקדש בכלל "ובקצרכם", "קצירך". משנתנו דנה במקדיש תבואתו ופדאה, אם הוא חייב במתנות עניים.

הקדיש קמה – כלומר שנתן להקדש תבואת שדהו כשהיא קמה (במחובר לקרקע), ופדה קמה – ופדאה אחר כך מההקדש בעודה קמה, והוא קצר אותה, חיב – בפאה ובלקט ובשכחה, שחייבם חל בשעת הקצירה, ובשעה זו לא היתה התבואה של הקדש. וכן אם

המשך ביאור למס' מועד קטן ליום ראשון עמ' ב

16 **משנה**
 17 ביאור דין כתיבת שטרי חוב במועד: אין בותבין שטרין חוב ללוה
 18 מחבירו מעות במועד, שניתן לכותבם לאחר המועד, והיינו אם
 19 המלוה מאמין ללוה ששייב ההלוואה. ואם אינו מאמין להלוותו
 20 בלא שטר לראיה על כך, והלוה זקוק למעות, או שאין לו לסופר
 21 הכותב השטרות מה שיאכל במועד, וזקוק לשכר עבודתו לכך,
 22 הרי זה יכתוב שטר החוב, שזה צורך המועד.
 23 הדין בכתיבת ספרי קודש: אין בותבין ספרים [ספרי תורה] ותפילין
 24 ומזוזות שאין צריכים להם במועד, ואין מגיהין [מתקנים] ספרי
 25 תורה מטעויות, ואף אות אחת, כשאין צריכים לקרות בהם
 26 במועד, ואפילו טעות שבספר תורה של עזרא הסופר, שצריך
 27 להיות מדויק ביותר, שעל פיו מגיחים כל שאר ספרי התורה. רבי
 28 יהודה אומר, בותב אדם תפילין ומזוזות במועד לעצמו לקיים
 29 המצוה, אך לא לאחרים ששכרוהו לכך או למוכרם לציבור,
 30 שנחשב כמלאכה האסורה במועד.

1 שקול שאינו פוסק הוא כשהקול נמשך יום וחצי.
 2 מוסיפה הגמרא: והני מילי שביום וחצי נחשב קול שאינו פוסק,
 3 דווקא בקול דלא פסק ביני ביני – שלא הוכחש בקול אחר בכל
 4 אותו זמן, אבל אם פסק ביני ביני, אף שנתחדש מיד לית לן פה –
 5 אין לחוש לקול זה. אמנם הגמרא מגבילה זאת: וכי פסק ביני ביני
 6 לא אמרן שאין חוששים לקול זה, אלא דלא פסק מחמת יראה
 7 מאותו אדם, אלא שפסק סתם, אבל אם פסק מחמת יראה, לא, ויש
 8 לחשוש לאותו קול. הגבלה נוספת: וכן לא אמרן שאם הוכחש
 9 בקול אחר אין חוששים לו, אלא דלא הדר נבט – שלא חזר וצמח,
 10 כלומר נתעורר בכח כבתחילה, אבל אם הדר נבט, לא, אלא
 11 חוששים לו.
 12 הגבלה על הדין שחושדים אדם שיצא עליו קול: ולא אמרן
 13 שחוששים אלא דלית ליה אויבים, אבל אית ליה אויבים, ודאי
 14 האויבים הוא דאפקיה לקלא – הוציאו עליו הקול, ואין חוששים
 15 לו כלל.